

มหาวิทยาลัยมหิดล
หอสมุดและคลังความรู้

มหาวิทยาลัยมหิดล
หอจดหมายเหตุและพิพิธภัณฑ์

นิทรรศการพิเศษครบรอบ 1 ปี
วันสวรรคต 13 ตุลาคม 2560

...๐๐๐๐๐๐๐๐...
“ส่งเสด็จ ร สู่ฟ้าสถิตย์สวรรค์”
...๐๐๐๐๐๐๐๐...

โดย ฝ่ายจดหมายเหตุและพิพิธภัณฑ์ หอสมุดและคลังความรู้มหาวิทยาลัยมหิดล

<http://www.muarms.mahidol.ac.th/>

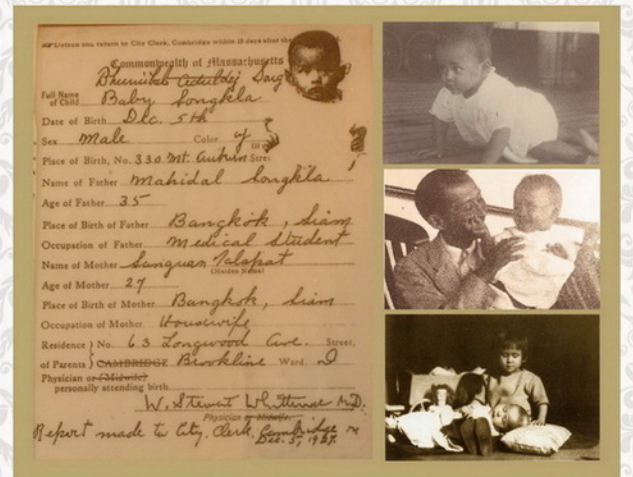
<https://www.facebook.com/MUARMS>

muarms@mahidol.ac.th

● พระราชประวัติ ●

▶ พระบรมราชสมภพ ◀

พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช มหิตลาธิเบศร รามาธิบดี จักรณฤพดินทร สยามมินทราธิราช บรมนาถบพิตร ทรงเป็นพระราชโอรสพระองค์เล็กใน สมเด็จพระมหิตลาธิเบศร อดุลยเดชวิกรม พระบรมราชชนก และสมเด็จพระศรีนครินทราบรมราชชนนี เสด็จพระราชสมภพ เมื่อวันจันทร์ที่ 5 ธันวาคม 2470 ณ โรงพยาบาลเมตออปรีนเมืองเคมบริดจ์ ในรัฐแมสซาชูเซตส์ ประเทศสหรัฐอเมริกาพระนามเมื่อแรกประสูติตามพระสุติบัตรคือ “เบบี้ สงขลา” ต่อมา ได้รับพระราชทานพระนามจากพระบาทสมเด็จพระปกเกล้าเจ้าอยู่หัวว่า “พระวรวงศ์เธอ พระองค์เจ้าภูมิพลอดุลยเดช” ทรงมีพระเชษฐภคินีและสมเด็จพระบรมเชษฐาธิราช 2 พระองค์คือ สมเด็จพระเจ้าพี่นางเธอเจ้าฟ้ากัลยาณิวัฒนา กรมหลวงนราธิวาสราชนครินทร์ และพระบาทสมเด็จพระปรเมนทรมหาอานันทมหิดล พระอัฐมรามาธิบดินทร

▶ นิวัติประเทศไทย ◀

ปี 2471 ได้เสด็จนิวัติประเทศไทยพร้อมกับสมเด็จพระบรมราชชนกและครอบครัว ราชสกุลมหิดล ประทับ ณ วังสระปทุม ซึ่งเป็นที่ประทับของสมเด็จพระศรีสวรินทิราบรมราชเทวี พระพันวัสสาอัยยิกาเจ้า ต่อมาในวันที่ 24 กันยายน 2472 สมเด็จพระบรมราชชนกเสด็จสวรรคต ในขณะที่พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดชมีพระชนมายุเพียง 1 พรรษา กับ 8 เดือน หลังจากนั้นครอบครัวราชสกุลมหิดล จึงได้ประทับอยู่ ณ วังสระปทุมกับสมเด็จพระพันวัสสาอัยยิกาเจ้าต่อไป

ปี 2476 สมเด็จพระบรมราชชนนีพร้อมด้วยพระธิดาและพระโอรส ทั้ง 3 พระองค์ เสด็จไปประทับ ณ เมืองโลซานน์ ประเทศสวิตเซอร์แลนด์ เมื่อปี 2477 สมเด็จพระบรมเชษฐาธิราช ได้รับการถวายราชสมบัติ สืบราชสันตติวงศ์แห่งพระบรมราชจักรีวงศ์เป็นสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวอานันทมหิดล พระองค์เจ้าภูมิพลอดุลยเดชในขณะนั้น จึงได้รับการสถาปนาฐานันดรศักดิ์ขึ้นเป็น "สมเด็จพระเจ้าน้องยาเธอ เจ้าฟ้าภูมิพลอดุลยเดช" และปี 2481 ได้โดยเสด็จพระราชดำเนิน สมเด็จพระบรมเชษฐาธิราชนิวัติประเทศไทย ประทับอยู่ 2 เดือน จึงได้เสด็จพระราชดำเนินกลับไปยังประเทศประเทศสวิตเซอร์แลนด์เพื่อทรงศึกษาต่อ เมื่อสมเด็จพระบรมเชษฐาธิราชบรรลุนิติภาวะแล้ว ได้เสด็จนิวัติประเทศไทยอีกหนหนึ่ง ในปี 2488 โดยสมเด็จพระบรมราชชนนีและสมเด็จพระอนุชาได้โดยเสด็จพระราชดำเนินด้วย

▶ สืบราชสันตติวงศ์ ◀

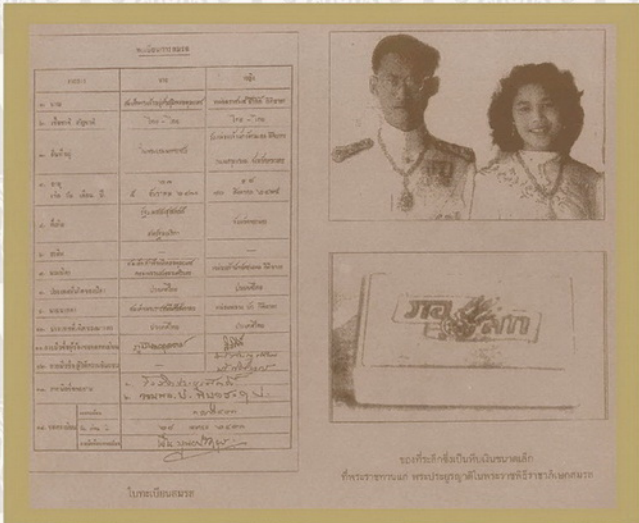
วันที่ 9 มิถุนายน 2489 พระบาทสมเด็จพระปรเมนทร มหาอานันทมหิดล เสด็จสวรรคตอย่างกะทันหัน ณ พระที่นั่งบรมพิมาน ในพระบรมมหาราชวัง รัฐสภาในขณะนั้นมีมติเป็นเอกฉันท์กราบบังคมทูลอัญเชิญ สมเด็จพระเจ้าน้องยาเธอ เจ้าฟ้าภูมิพลอดุลยเดช เสด็จขึ้นเสวยราชย์สืบราชสันตติวงศ์ เป็นพระมหากษัตริย์รัชกาลที่ 9 แห่งพระบรมราชจักรีวงศ์ หลังจากจัดการพระราชพิธีพระบรมศพพระบาทสมเด็จพระปรเมนทรมหาอานันทมหิดลเรียบร้อยแล้ว เสด็จพระราชดำเนินกลับไปยังประเทศสวิตเซอร์แลนด์เพื่อทรงศึกษาต่อ และการเสด็จกลับไปศึกษาต่อในครั้งนี้ทรงเปลี่ยนแผนการศึกษาจาก สาขาวิชาวิทยาศาสตร์ เป็นสาขาวิชารัฐศาสตร์ และนิติศาสตร์ เพื่อเป็นประโยชน์ต่อพระราชภารกิจ ในฐานะพระมหากษัตริย์ต่อไป

▶ ทรงประสบอุบัติเหตุ ◀

ปี 2491 หลังจากทรงจบการศึกษาแล้ว ได้เสด็จพระราชดำเนิน ไปยังกรุงปารีส ประเทศฝรั่งเศส หม่อมเจ้านักขัตรมงคล กิตติยากร เอกอัครราชทูต และครอบครัวจึงได้มีโอกาสเฝ้ารับเสด็จ และเป็นครั้งแรกที่ได้ทรงพบกับหม่อมราชวงศ์สิริกิติ์ กิตติยากร (ธิดาคนโตในหม่อมเจ้านักขัตรมงคล) เป็นครั้งแรก ในเดือนตุลาคม ปีเดียวกันนั้น ทรงประสบอุบัติเหตุทางรถยนต์ประทับรักษาพระองค์ อยู่ที่โรงพยาบาลเมืองโลซานน์ทรงมีรับสั่งให้หม่อมราชวงศ์สิริกิติ์ กิตติยากร เข้าเฝ้าหลังจากนั้น หม่อมราชวงศ์สิริกิติ์ได้เยี่ยมพระอาการ และถวายการรักษาพยาบาลอย่างใกล้ชิดอยู่บ่อยครั้ง ต่อมาในวันที่ 19 กรกฎาคม 2492 ทรงหมั้นกับหม่อมราชวงศ์สิริกิติ์ เป็นการภายใน ณ โรงแรมวินเซอร์ เมืองโลซานน์ ประเทศสวิตเซอร์แลนด์

● พระราชประวัติ (ต่อ) ●

➤ ราชากิเชกสมรส ➤

ปี 2493 เสด็จพระราชดำเนินนิวัติประเทศไทยและประทับ ณ พระที่นั่งอัมพรสถาน พระราชวังดุสิต ในวันที่ 28 เมษายน ปีเดียวกันนั้น ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าโปรดกระหม่อม ให้จัดการพระราชพิธีราชาภิเษกสมรสกับหม่อมราชวงศ์สิริกิติ์ กิตติยากร ณ วังสระปทุม และในการพระราชพิธีนั้นได้มีการสถาปนาหม่อมราชวงศ์สิริกิติ์ พระอัคมเหสี เป็นสมเด็จพระราชินีสิริกิติ์ และพระราชทานเครื่องขัตติยราชอิสริยาภรณ์ อันมีเกียรติคุณรุ่งเรืองยิ่ง มหาจักรีบรมราชวงศ์แก่สมเด็จพระราชินีด้วย

➤ บรมราชาภิเษก ➤

วันที่ 5 พฤษภาคม 2493 ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าโปรดกระหม่อม ให้ตั้งการพระราชพิธีบรมราชาภิเษก ณ หมู่พระมหามณเฑียร ในพระบรมมหาราชวัง เมื่อทรงสร่งพระมูรธาภิเษก ณ มณฑลพระกระยาสนาน ด้านข้างพระที่นั่งอมรินทรวินิจฉัย เสร็จสิ้นแล้ว เสด็จพระราชดำเนิน เข้าสู่พระที่นั่งไพศาลทักษิณ ประทับ ณ พระที่นั่งอัฐทิศอุทุมพรราชอาสน์ ทรงรับน้ำอภิเษก และทรงรับพระมหาเศวตฉัตร แล้ว เสด็จพระราชดำเนิน ไปประทับ ณ พระที่นั่งภัทรบิฐ ภายใต้พระนพปฎลมหาเศวตฉัตร พราหมณ์ ร่ายพระเวทย์ ถวายเครื่องราชกกุธภัณฑ์ ถวายพระสุพรรณบัฏ จารึก พระปรมาภิไธยว่า “พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช มหิตลาธิเบศรรามาธิบดี จักรีนฤพดินทร สยามินทราธิราช บรมนาถบพิตร” เมื่อทรงรับเครื่องราชกกุธภัณฑ์เสร็จสิ้นแล้ว พระราชทานพระปฐมบรมราชโองการว่า “เราจะครองแผ่นดินโดยธรรม เพื่อประโยชน์สุขแห่งมหาชนชาวสยาม” จากนั้นเสด็จออกมหาสมาคม ณ พระที่นั่งอมรินทรวินิจฉัย โดยมี คณะองคมนตรี คณะรัฐมนตรี คณะทูตานุทูต สมาชิกสภาข้าราชการชั้นผู้ใหญ่ เฝ้าทูลละอองธุลีพระบาท ถวายชัยมงคล จากนั้น ประทับเป็นองค์ประธานในพระราชพิธีสถาปนาเฉลิมพระเกียรติยศ สมเด็จพระราชินีสิริกิติ์ พระอัคมเหสี ให้ทรงดำรงฐานันดรศักดิ์เป็น สมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์ พระบรมราชินี แล้วจึงเสด็จพระราชดำเนินด้วยกระบวนพยุหยาตราสถลมารคทรงประกาศพระองค์เป็นพุทธศาสนูปถัมภก ณ พระอุโบสถ วัดพระศรีรัตนศาสดาราม

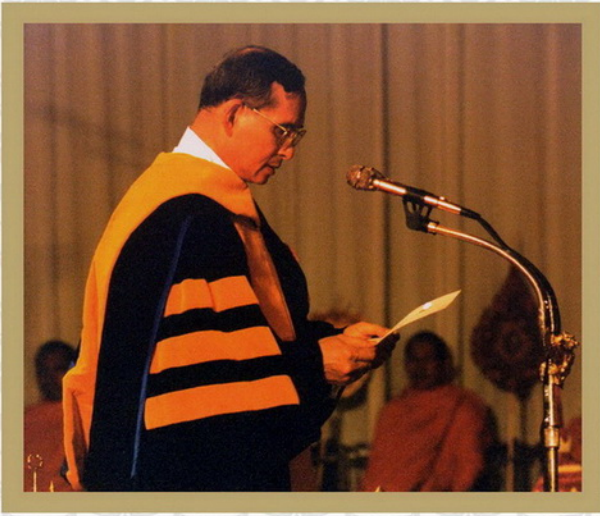
➤ พระราชโอรสพระราชธิดา ➤

พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช และสมเด็จพระนางเจ้าฯ พระบรมราชินีนาถ ทรงมีพระราชโอรส และพระราชธิดา 4 พระองค์ คือ

1. ทูลกระหม่อมหญิงอุบลรัตนราชกัญญา สิริวัฒนาพรรณวดี
ประสูติเมื่อวันพฤหัสบดีที่ 5 เมษายน 2494 ณ โรงพยาบาลมงอัสซีส เมืองโลซาน ประเทศสวิตเซอร์แลนด์
2. สมเด็จพระเจ้าอยู่หัวมหาวชิราลงกรณ บดินทรเทพยวรางกูร
เสด็จพระราชสมภพเมื่อวันจันทร์ที่ 28 กรกฎาคม 2495 ณ พระที่นั่งอัมพรสถาน พระราชวังดุสิต
3. สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี
เสด็จพระราชสมภพเมื่อวันเสาร์ที่ 2 เมษายน 2498 ณ พระที่นั่งอัมพรสถาน พระราชวังดุสิต
4. สมเด็จพระเจ้าลูกเธอ เจ้าฟ้าจุฬาภรณวลัยลักษณ์ อัครราชกุมารี
ประสูติเมื่อวันพฤหัสบดีที่ 4 กรกฎาคม 2500 ณ พระที่นั่งอัมพรสถาน พระราชวังดุสิต

● พระราชกรณียกิจเกี่ยวกับมหาวิทยาลัยมหิดล ●

ตลอดระยะเวลา 70 ปี แห่งการครองสิริราชสมบัติแห่งพระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช บรมนาถบพิตร ได้ทรงมีพระมหากรุณาธิคุณต่อมหาวิทยาลัยมหิดล ตั้งแต่ก่อนจะทรงครองสิริราชสมบัติจวบจนเสด็จสวรรคต ได้เสด็จพระราชดำเนินมาทรงร่วมพิธีการสำคัญของมหาวิทยาลัยอย่างเนืองนิจ ดังเช่น

► พิธีพระราชทานปริญญาบัตร ◀

เสด็จพระราชดำเนินมาในพิธีพระราชทานปริญญาบัตร ในปี 2489 ขณะทรงดำรงพระอิสริยยศเป็น สมเด็จพระเจ้าน้องยาเธอ เจ้าฟ้าภูมิพลอดุลยเดช ได้โดยเสด็จพระราชดำเนินพระบาทสมเด็จพระปรเมนทรมหาอานันทมหิดล ทรงร่วมพิธีในครั้งนั้น และตั้งแต่ปี 2493 เสด็จพระราชดำเนินมาทรงเป็นองค์ประธานพิธีประสาทปริญญาและอนุปริญญาของมหาวิทยาลัยแพทยศาสตร์ (นามเดิมของมหาวิทยาลัยมหิดล) เป็นครั้งแรกในรัชสมัย จนถึงปี 2541 ได้เสด็จพระราชดำเนินมาพระราชทานปริญญาบัตรด้วยพระองค์เองเป็นครั้งสุดท้าย หลังจากนั้นได้ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าโปรดกระหม่อมให้พระบรมวงศานุวงศ์เสด็จพระราชดำเนินแทนพระองค์มาพระราชทานปริญญาบัตรให้กับบัณฑิตมหาวิทยาลัยมหิดลจนสิ้นรัชกาล

► วันมหิดล ◀

เสด็จพระราชดำเนินเนื่องในโอกาสวันคล้ายวันสวรรคตของสมเด็จพระมหิตลาธิเบศร อดุลยเดชวิกรม พระบรมราชชนกเป็นครั้งแรก เมื่อวันที่ 24 กันยายน 2496 พร้อมด้วยสมเด็จพระนางเจ้าพระบรมราชินีนาถ สมเด็จพระบรมราชชนนี และสมเด็จพระเจ้าพี่นางเธอ เจ้าฟ้ากัลยาณิวัฒนา ไปยังโรงพยาบาลศิริราช ทรงวางพวงมาลาถวายสักการะ ณ พระราชานุสาวรีย์สมเด็จพระมหิตลาธิเบศร อดุลยเดชวิกรมพระบรมราชชนก โดยเรียกวันนี้ว่า “วันมหิดล” ซึ่งพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวจะเสด็จพระราชดำเนินด้วยพระองค์เองเป็นประจำ หากปีใดทรงมีพระราชกรณียกิจหรือพระสุขภาพไม่อำนวย ก็จะทรงพระกรุณาโปรดเกล้าโปรดกระหม่อมให้พระบรมวงศานุวงศ์เสด็จแทนพระองค์เป็นประจำ โดยได้เสด็จพระราชดำเนินในงานวันมหิดลด้วยพระองค์เองเป็นครั้งสุดท้ายเมื่อ วันที่ 24 กันยายน 2520

► วันทรงดนตรี ◀

พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช พระราชทานพระมหากรุณาธิคุณต่อมหาวิทยาลัยมหิดล ในการทรงตอบรับคำกราบบังคมทูลเชิญมาทรงดนตรี ซึ่งโปรดเกล้าโปรดกระหม่อม ให้จัดงานทรงดนตรีในครั้งแรก เมื่อวันที่ 25 กรกฎาคม 2513 ณ สวนอัมพร มีสมเด็จพระเจ้าลูกเธอ เจ้าฟ้าหญิงอุบลรัตนราชกัญญา สมิทธิ์ พระเจ้าลูกยาเธอ เจ้าฟ้าศิริราชกกุธภัณฑ์ และสมเด็จพระเจ้าลูกเธอ เจ้าฟ้าสิรินธรเทพรัตนสุตา (พระอิสริยยศในขณะนั้น) โดยเสด็จพระราชดำเนินมาทรงดนตรีด้วย ในครั้งนั้นพระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช ทรงมีพระบรมราโชวาทองค์หนึ่ง ที่ตราตรึงใจต่อที่ประชุมความตอนหนึ่งว่า “...มหาวิทยาลัยมหิดล และโดยเฉพาะผู้ที่ศึกษาในมหาวิทยาลัยนี้ ก็ถือว่าต่างเป็นลูกของท่าน กันนับว่าเรามีสิ่งที่ใกล้เคียงกันเพราะว่าเราเป็นลูกของท่านเหมือนกัน...”

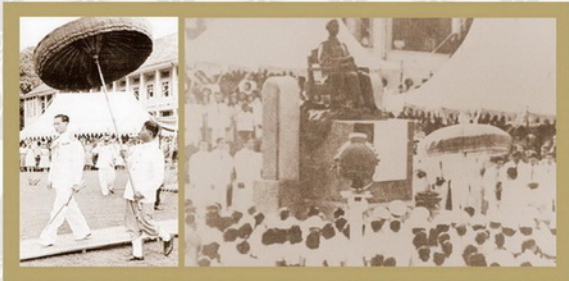
และยังได้เสด็จพระราชดำเนินมาทรงดนตรีอีก 3 ครั้ง ในวันที่ 24 กรกฎาคม 2514 วันที่ 19 สิงหาคม 2515 และวันที่ 29 กันยายน 2516 ต่อมาหลังจากปี 2516 เนื่องจากทรงมีพระราชกรณียกิจที่จะต้องเสด็จพระราชดำเนินไปยังต่างจังหวัดเพิ่มมากขึ้น จึงเป็นเหตุให้การทรงดนตรีต้องเว้นว่างไปหลังจากนั้น

วันที่ 29 กันยายน 2553 พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว เสด็จพระราชดำเนินพร้อมด้วยสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ไปทรงทอดพระเนตร "ศิริราชคอนเสิร์ต เติบโตองค์กรศิลปิน" ณ หอประชุมราชแพทยาลัย ภายในโรงพยาบาลศิริราช ซึ่งคณะแพทยศาสตร์ศิริราชพยาบาล มหาวิทยาลัยมหิดล จัดถวายเพื่อให้ทรงพระเกษมสำราญ และเพื่อรำลึกถึง วันที่ 29 กันยายน 2516 ซึ่งพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ได้เสด็จพระราชดำเนินมาทรงดนตรี ณ หอประชุมราชแพทยาลัยบรรเลงเพลงโดยวงวงดุริยางค์ฟิลาฮาร์โมนิกแห่งประเทศไทย (TPO) บรรเลงบทเพลงพระราชนิพนธ์ทั้งสิ้น 19 เพลง

● พระราชกรณียกิจเกี่ยวกับมหาวิทยาลัยมหิดล (ต่อ) ●

▶ พินิจวางศิลาฤกษ์และเปิดอาคารต่าง ๆ ◀

พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช บรมนาถบพิตร ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าโปรดกระหม่อมเสด็จพระราชดำเนินมาทรงวางศิลาฤกษ์ และเปิดอาคารสถานที่หลายแห่งของมหาวิทยาลัยมหิดล ทั้งในพื้นที่โรงพยาบาลศิริราชและในพื้นที่อื่น ๆ ในหลายวาระด้วยกัน เช่น

พระราชทานสาริย์สมเด็จพระมหิตลาธิเบศร
อดุลยเดชวิกรม พระบรมราชชนก

ในวันที่ 27 เมษายน 2493 เสด็จพระราชดำเนินทรงเปิด “พระราชานุสาวรีย์ สมเด็จพระมหิตลาธิเบศร อดุลยเดชวิกรม พระบรมราชชนก” ซึ่งได้รับความร่วมมือจากศิษย์เก่าร่วมกันจัดสร้างขึ้น เพื่อประดิษฐาน ณ ใจกลางโรงพยาบาลศิริราช เพื่อเป็นอนุสรณ์แห่งพระเกียรติยศ และพระมหากรุณาธิคุณที่ทรงมีต่อประชาชนชาวไทยทั้งปวง

ตึก “หริศจันทร์” และตึก “ปาวา”

วันที่ 10 กันยายน 2511 เสด็จพระราชดำเนินพร้อมด้วยสมเด็จพระเจ้าลูกยาเธอเจ้าฟ้าชาลลภกรณ (พระอิสริยยศในขณะนั้นของสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวมหาวชิราลงกรณ) มาทรงประกอบพิธีเปิดตึก “พระยาและคุณหญิง หริศจันทร์สุวิทย์” และตึก “ยากัดตราม วิตดา วันดี ปาวา” หรือที่เรียกกันสั้นๆ ว่า ตึก “หริศจันทร์” และตึก “ปาวา”

อาคารสำนักงาน มหาวิทยาลัยมหิดล

วันที่ 18 กรกฎาคม 2531 เสด็จพระราชดำเนินพร้อมด้วยสมเด็จพระนางเจ้าฯ พระบรมราชินีนาถ และสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ไปทรงเปิดอาคารสำนักงาน มหาวิทยาลัยมหิดล และทรงเปิดพระราชานุสาวรีย์สมเด็จพระมหิตลาธิเบศร อดุลยเดชวิกรม พระบรมราชชนก ณ อาคารสำนักงานเชิงสะพานสมเด็จพระปิ่นเกล้า ฝั่งธนบุรี

นอกจากนั้นยังได้เสด็จพระราชดำเนินมาในโอกาสต่าง ๆ อีกหลายครั้ง เพื่อทอดพระเนตรกิจการของมหาวิทยาลัยมหิดลและโรงพยาบาลศิริราช และเสด็จพระราชดำเนินมาทรงเยี่ยมพระอาการพระบรมวงศานุวงศ์ที่ประทับรักษาพระอาการ ณ โรงพยาบาลศิริราช ร่วมถึงการเสด็จพระราชดำเนินมาทรงรักษาพระอาการประชวร ณ โรงพยาบาลศิริราชอีกหลายวาระด้วย

1

2

3

4

5

ตึกอานันทมหิดล

วันที่ 20 กุมภาพันธ์ 2499 เสด็จพระราชดำเนินไปทรงประกอบพิธีวางศิลาก่อพระฤกษ์ ตึก “อานันทมหิดล” ณ โรงพยาบาลศิริราช ใช้ระยะเวลาในการก่อสร้าง 1 ปี

ตึกทดลองวิทยาศาสตร์ คณะวิทยาศาสตร์

วันที่ 19 สิงหาคม 2508 เสด็จพระราชดำเนินทรงวางศิลาฤกษ์ ตึกทดลองวิทยาศาสตร์ คณะวิทยาศาสตร์

อาคารคณะแพทยศาสตร์โรงพยาบาลรามาธิบดี

วันที่ 30 ธันวาคม 2508 เสด็จพระราชดำเนินทรงวางศิลาก่อพระฤกษ์อาคารคณะแพทยศาสตร์โรงพยาบาลรามาธิบดี

วันที่ 3 พฤษภาคม 2512 เสด็จพระราชดำเนินทรงเปิดอาคารคณะแพทยศาสตร์โรงพยาบาลรามาธิบดี

วันที่ 9 มิถุนายน 2500 ตรงกับวันคล้ายวันสวรรคตของพระบาทสมเด็จพระปรเมนทรมหาอานันทมหิดล พระอัฐมรามาธิบดินทร พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช เสด็จพระราชดำเนินทรงประกอบพิธีเปิดตึก “อานันทมหิดล” ซึ่งสร้างขึ้นด้วยราชทรัพย์ส่วนพระองค์ และจากผู้ที่ย่วยเงินโดยเสด็จพระราชกุศล และรายได้จากการฉายภาพยนตร์ส่วนพระองค์ เพื่อเป็นอนุสรณ์สถานแก่สมเด็จพระบรมเชษฐาธิราช

และในวันที่ 26 เมษายน 2531 เสด็จพระราชดำเนินมาทรงเปิดงานฉลองครบ 100 ปี ศิริราช และในการนี้ ได้ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ทรงเปิดตึก “อานันทมหิดล” ซึ่งสร้างขึ้นแทนตึกหลังเดิม

● ขณะประทับรักษาพระอาการประชวร ณ โรงพยาบาลศิริราช ●

พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช บรมนาถบพิตร เสด็จพระราชดำเนินมาประทับรักษาพระอาการประชวร ณ โรงพยาบาลศิริราช ตั้งแต่วันที่ 4 ตุลาคม 2557 จากการทรงมีพระปรอทสูง (เป็นไข้) (แถลงการณ์สำนักพระราชวัง เรื่อง พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว เสด็จฯ ไปประทับ ณ โรงพยาบาลศิริราช ฉบับที่ 1) คณะแพทย์ผู้ถวายการรักษาพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวได้ถวายการตรวจแล้วพบว่าถุงพระปิตตะ (ถุงน้ำดี) อักเสบบวมมาก และได้รับพระราชทานให้ถวายการรักษาโดยการตัดเอาถุงพระปิตตะ (ถุงน้ำดี) ออก (แถลงการณ์ฯ ฉบับที่ 2) หลังจากนั้นพระอาการก็ดีขึ้นตามลำดับ

วันที่ 10 พฤษภาคม 2558 เสด็จพระราชดำเนินพร้อมด้วยสมเด็จพระนางเจ้าฯ พระบรมราชินีนาถ จากโรงพยาบาลศิริราช ไปประทับ ณ พระตำหนักเปี่ยมสุข วังไกลกังวล อำเภอหัวหิน จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ เพื่อเปลี่ยนพระราชอิริยาบถ และได้เสด็จพระราชดำเนินกลับมารับการถวายตรวจพระอาการ ณ โรงพยาบาลศิริราช ในวันที่ 31 พฤษภาคม 2558 (แถลงการณ์ฯ ฉบับที่ 13) หลังจากนั้นก็มีพระอาการพระปัสสาวะ (ปอด) อักเสบ และพระอาการภาวะน้ำไขสันหลังในโพรงพระสมอง เป็นระยะ ๆ ซึ่ง คณะแพทย์ฯ ได้ถวายการรักษาตามพระอาการอย่างต่อเนื่อง

วันที่ 1 กันยายน 2559 คณะแพทย์ฯ ตรวจพบว่าการทำงานของพระวัจกะ (ไต) ลดลง และพบเริ่มมีน้ำคั่งในพระปัสสาวะ (ปอด) จึงขอพระราชทานพระบรมราชานุญาต ถวายการรักษาด้วยการดื่มน้ำออกจากพระโลหิตด้วยวิธี CRRT (แถลงการณ์ฯ ฉบับที่ 32) วันที่ 8 ตุลาคม 2559 ถวายเครื่องช่วยหายใจพระทัย เพื่อทำให้ความดันพระโลหิตกลับสู่ระดับปกติ พระอาการเริ่มไม่คงที่ (แถลงการณ์ฯ ฉบับที่ 37)

เมื่อวันที่ 11 ตุลาคม 2559 คณะแพทย์ฯ ได้รายงานว่า ความดันพระโลหิตลดต่ำลงอีก พระชีพจรเร็วขึ้น ร่วมกับภาวะพระโลหิตมีความเป็นกรดเพิ่มขึ้น พระโลหิตมีภาวะการติดเชื้อและการทำงานของพระยักกะ (ตับ) ผิดปกติ ได้ถวายพระโอสถปฎิชีวนะ และแก้ไขภาวะพระโลหิตมีความเป็นกรด และถวายพระโอสถควบคุมความดันพระโลหิตเพิ่มขึ้น พร้อมทั้งถวายเครื่องช่วยหายใจพระทัย และถวายการรักษาด้วยวิธีทดแทนไต (CRRT) พระอาการประชวรโดยรวมยังไม่คงที่ ต้องควบคุมด้วยพระโอสถ (แถลงการณ์ฯ ฉบับที่ 38) และแถลงการณ์ฯ ฉบับนี้เอง เป็นแถลงการณ์สำนักพระราชวัง เรื่อง พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว เสด็จฯ ไปประทับ ณ โรงพยาบาลศิริราช ฉบับสุดท้าย

อนึ่งในขณะที่ประทับรักษาพระอาการประชวรอยู่นั้น หากช่วงใดที่พระอาการดีขึ้น ก็จะเสด็จพระราชดำเนินลงจากอาคารที่ประทับ เพื่อทรงประกอบพระราชพิธีในพระบรมมหาราชวัง พระราชทานพระราชวโรกาสบุคคลต่าง ๆ เฝ้าทูลละอองธุลีพระบาท ทรงเปลี่ยนพระอิริยาบถ และทอดพระเนตรกิจการต่าง ๆ ภายในโรงพยาบาลศิริราช ให้ประชาชนที่อยู่ในเขตโรงพยาบาลและพื้นที่ใกล้เคียงได้เฝ้าทูลละอองธุลีพระบาทชมพระบารมีอย่างใกล้ชิดอยู่เสมอ

● เหตุการณ์วันสวรรคตและการเชิญพระบรมศพสู่พระบรมมหาราชวัง ●

วันพฤหัสบดีที่ 13 ตุลาคม 2559 เวลาใกล้ 19.00 น. มีประกาศสำนักพระราชวังความว่า “พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช มหิตลาธิเบศรรามาธิบดี จักรีนฤพดินทรสยามินทราธิราช บรมนาถบพิตร เสด็จพระราชดำเนินไปประทับรักษาพระอาการประชวร ณ โรงพยาบาลศิริราช ตั้งแต่วันศุกร์ที่ 3 ตุลาคม พุทธศักราช 2557 ตามที่สำนักพระราชวังได้แถลงให้ทราบเป็นระยะแล้วนั้น แม้คณะแพทย์ได้ถวายการรักษาอย่างใกล้ชิดจนสุดความสามารถ แต่พระอาการประชวรหาคลายไม่ได้ทรุดหนักลงตามลำดับ ถึงวันพฤหัสบดีที่ 13 ตุลาคม พุทธศักราช 2559 เวลา 15 นาฬิกา 52 นาที เสด็จสวรรคต ณ โรงพยาบาลศิริราช ด้วยพระอาการสงบ สิริพระชนมพรรษาปีที่ 89 ทรงครองราชสมบัติได้ 70 ปี” ยิ่งความเศร้าโศกให้กับปวงชนชาวไทยอย่างหาที่สุดมิได้

ณ ลานพระราชานุสาวรีย์ สมเด็จพระมหิตลาธิเบศร อดุลยเดชวิกรม พระบรมราชชนก โรงพยาบาลศิริราช ในเย็นวันนั้นประชาชนที่อาศัยในเขตใกล้เคียง ได้รวมตัวกันเพื่อสวดมนต์ถวายพระพรให้ทรงหายจากพระอาการประชวร ภายหลังจากได้รับทราบประกาศสำนักพระราชวังดังกล่าวแล้ว บ้างก็สงบนิ่งทำอะไรไม่ถูก บ้างก็ร้องไห้ออกมาในที่สาธารณะอย่างไม้อายกัน บ้างก็ถึงกับเป็นลมล้มพับไปก็มีมาก หลังจากได้สดประชาชนในที่นั้นได้ร้องเพลงสรรเสริญพระบารมีร่วมกัน เป็นการส่งเสด็จเป็นครั้งสุดท้าย

วันศุกร์ที่ 14 ตุลาคม 2559 ประชาชนจากทั่วสารทิศพร้อมกันแต่งกายไว้ทุกข์ บางส่วนเข้าถวายน้ำสรงพระบรมศพ เบื้องหน้าพระบรมฉายาลักษณ์ ณ ศาลาสหทัยสมาคม ในพระบรมมหาราชวัง และส่วนมากได้มาจับจองพื้นที่ริมถนนที่ขบวนอัญเชิญพระบรมศพผ่านอย่างแน่นขนัด ตั้งแต่หน้าโรงพยาบาลศิริราช ถนนอรุณอมรินทร์ สะพานสมเด็จพระปิ่นเกล้า ถนนราชดำเนินใน ถนนหน้าพระลาน และถนนมหาราช ซึ่งมีพื้นที่ไม่เพียงพอ กับประชาชนที่มารอส่งเสด็จ ทำให้ประชาชนล้นไปถึงถนนราชดำเนินกลาง ถนนสนามไชย รวมถึงตรอกชอกชอยในบริเวณนั้นด้วย

เวลา 16.00 น. สมเด็จพระเจ้าอยู่หัวมหาวชิราลงกรณ บดินทรเทพยวรางกูร ในขณะนั้นยังทรงดำรงพระอิสริยยศเป็น สมเด็จพระบรมโอรสาธิราชฯ สยามมกุฎราชกุมาร เสด็จพระราชดำเนินพร้อมด้วยพระบรมวงศานุวงศ์ ถึงโรงพยาบาลศิริราช ในการเคลื่อนพระบรมศพพระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดชไปยังพระบรมมหาราชวัง โดยมีสมเด็จพระวันรัต เจ้าอาวาสวัดบวรนิเวศวิหาร นำขบวนเชิญพระบรมศพลงจากอาคารเฉลิมพระเกียรติ ชั้น 16 โดยมีคณะนายแพทย์ และพยาบาลที่ถวายการรักษาพยาบาลเลื่อนพระแท่นพยานบาล และพระบรมวงศานุวงศ์ เสด็จพระราชดำเนินตามพระบรมศพ จากนั้นขบวนรถเชิญพระบรมศพเคลื่อนออกจากโรงพยาบาลศิริราช โดยมีรถสมเด็จพระวันรัตนำ ตามด้วยรถเชิญพระบรมศพ และรถยนต์พระที่นั่งของพระบรมวงศานุวงศ์ ระหว่างทางที่ขบวนเชิญพระบรมศพเคลื่อนผ่าน จากโรงพยาบาลศิริราชจนถึงพระบรมมหาราชวัง สองข้างทางเนืองแน่นไปด้วยประชาชนในชุดไว้ทุกข์ที่รอเฝ้าส่งเสด็จด้วยความเศร้าโศกอย่างหาที่สุดมิได้

● กิจกรรมที่มหาวิทยาลัยมหิดลจัดขึ้นเพื่อแสดงความอาลัยถวาย ●

วันที่ 14 ตุลาคม 2559 มหาวิทยาลัยมหิดล จัดงานถวายความอาลัยแด่พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช มหิตลาธิเบศรรามาธิบดี จักรีนฤพดินทร สยามินทราธิราช บรมนาถบพิตร ณ สำนักงานอธิการบดี มหาวิทยาลัยมหิดล

วันที่ 27 ตุลาคม 2559 มหาวิทยาลัยมหิดล จัดพิธีบำเพ็ญกุศลปณณสมวาร หรือการทำบุญ 15 วัน ถวายพระราชกุศล พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช โดยมีพิธีทำบุญตักบาตร พระสงฆ์ สามเณร จำนวน 89 รูป ณ สำนักงานอธิการบดี และมีพิธีบำเพ็ญกุศล โดยมีอธิการบดี ผู้บริหาร บุคลากรและนักศึกษา ร่วมในพิธีกล่าวไว้อาลัย ถวายตั้งปณณทาน ทำความดี พร้อมยืนไว้อาลัยเป็นเวลา 3 นาที ร่วมร้องเพลงสรรเสริญพระบารมีและเพลงของขวัญจากกอนดิน หลังเสร็จสิ้นพิธีการ อธิการบดีเปิดนิทรรศการ “พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช ธ สถิตในดวงใจ ไทยนิรันดร์” และนิทรรศการเขียนคำปณณทานความดี “มหิดลเพื่อเพื่อนมนุษย์”

วันที่ 7 พฤศจิกายน 2559 มหาวิทยาลัยมหิดลร่วมกับผู้แทนหน่วยงานภาครัฐและเอกชน กว่า 5,000 คน พร้อมใจกันแสดงพลังแห่งความสามัคคี และสำนึกในพระมหากรุณาธิคุณด้วยการจัดกิจกรรม “ธ สถิต ในใจชาวมหิดลจักม่งผลเป็นพลังแห่งแผ่นดิน” ในกิจกรรมมีการบรรเลงเพลงชาติ เพลงพระราชนิพนธ์ และเพลงเทิดพระนามมหิดล โดยวงออร์เคสตรา จากวิทยาลัยดุริยางคศิลป์

และร่วมกันยืนสงบนิ่งไว้อาลัยเป็นเวลา 89 วินาที หลังจากนั้นจุดโคมเทียนเป็นอักษรพระปรมาภิไธย ภปร. และตรามหาวิทยาลัยพร้อมร้องเพลงเทิดพระเกียรติและเพลงสรรเสริญพระบารมีร่วมกันดังกึกก้องบริเวณมหิดลสิทธาคาร

วันที่ 13 พฤศจิกายน 2559 คณะแพทยศาสตร์ศิริราชพยาบาล มหาวิทยาลัยมหิดล ร่วมกับกองทัพเรือจัดงาน “น้อมดวงใจชาวศิริราช... ตามรอยพระราชปณณธานพระภูมิพล” ณ ลานพระราชานุสาวรีย์สมเด็จพระมหิตลาธิเบศร อดุลยเดชวิกรม พระบรมราชชนก โรงพยาบาลศิริราช ร่วมถวายราชสักการะการบรรเลงเพลงโดยวงดนตรีกองดุริยางคทหารเรือ การแปร “อักษรเลข ๙” โดยกำลังพลกองทัพเรือ จำนวน 389 นาย และยืนสงบนิ่ง 89 วินาที จากนั้นร่วมกันจุดเทียน ร้องเพลงสรรเสริญพระบารมีและเพลงความฝันอันสูงสุด

วันที่ 1 ธันวาคม 2559 มหาวิทยาลัยมหิดล จัดพิธีบำเพ็ญกุศลปณณสมวาร 50 วัน เพื่อถวายเป็นพระราชกุศลแด่พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช โดยมีพิธีทำบุญตักบาตรพระสงฆ์ สามเณร จำนวน 50 รูป และพิธีบำเพ็ญกุศล พระภิกษุสงฆ์ จำนวน 10 รูป สวดเจริญพระพุทธรูป หลังเสร็จสิ้นพิธีสงฆ์ อธิการบดีมหาวิทยาลัยมหิดล กล่าวสำนึกในพระมหากรุณาธิคุณเพื่อสืบสานพระราชปณณธานปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ทั้งนี้ผู้ร่วมในพิธียืนสงบนิ่ง เป็นเวลา 89 วินาที ร้องเพลงสรรเสริญพระบารมีและเพลงพระราชานุสรณ์ ณ สำนักงานอธิการบดี มหาวิทยาลัยมหิดล

วันที่ 20 มกราคม 2560 มหาวิทยาลัยมหิดล จัดพิธีบำเพ็ญกุศลสทสมวาร 100 วัน ถวายแด่พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช มีพิธีทำบุญตักบาตรพระสงฆ์ สามเณร ถวายเป็นพระราชกุศล จำนวน 100 รูป จากนั้นมีพิธีบำเพ็ญกุศล พระภิกษุสงฆ์ จำนวน 10 รูป สวดเจริญพระพุทธรูป หลังเสร็จสิ้นพิธีสงฆ์ อธิการบดีมหาวิทยาลัยมหิดล กล่าวสำนึกในพระมหากรุณาธิคุณและถวายพระเกียรติพระอัครราชผู้สร้างสรรคภูมิปัญญาแห่งแผ่นดิน ทั้งนี้ผู้ร่วมในพิธียืนสงบนิ่ง เป็นเวลา 89 วินาที ร่วมร้องเพลงสรรเสริญพระบารมีและเพลงในหลวงของแผ่นดิน ณ สำนักงานอธิการบดี มหาวิทยาลัยมหิดล

● พระราชพิธีถวายพระเพลิงพระบรมศพ ●

สมเด็จพระเจ้าอยู่หัวมหาวชิราลงกรณ ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าโปรดกระหม่อม ให้จัดการพระราชพิธีถวายพระเพลิงพระบรมศพพระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช บรมนาถบพิตร เพื่อถวายพระเกียรติยศตามโบราณราชประเพณี ระหว่างวันที่ 25 – 29 ตุลาคม 2560 โดยมีหมายกำหนดการ และรายละเอียดตามโบราณราชประเพณีดังนี้

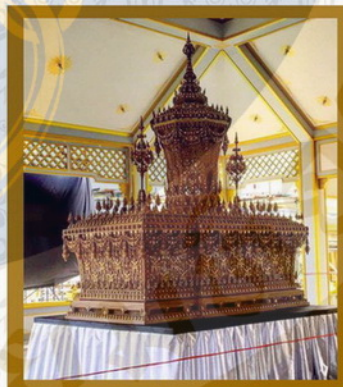
วันพุธที่ 25 ตุลาคม 2560 พระราชพิธีบำเพ็ญพระราชกุศลออกพระเมรุมาศ จัดขึ้นในช่วงเวลาเย็น ณ พระที่นั่งดุสิตมหาปราสาท พระบรมมหาราชวัง

วันพฤหัสบดีที่ 26 ตุลาคม 2560 พระราชพิธีถวายพระเพลิงพระบรมศพ ณ พระเมรุมาศ ท้องสนามหลวง ช่วงเช้าจะเป็นขบวนพระบรมราชอิสริยยศอัญเชิญพระโกศพระบรมศพ จากพระที่นั่งดุสิตมหาปราสาท ไปยังพระเมรุมาศ ณ ท้องสนามหลวง โดยมี 3 ร้วขบวน คือ

ริ้วขบวนที่ 1 เชิญพระบรมโกศโดยพระยานมาศสามลำคาน จากพระที่นั่งดุสิตมหาปราสาท ออกจากประตูเทววิรมย์ เคลื่อนขบวนไปตามถนนมหาราช ถนนท้ายวัง และถนนสนามชัย เพื่อเทียบพระมหาพิชัยราชรถที่จอดรออยู่บริเวณหน้าหน่วยบัญชาการกำลังสำรอง เจ้าพนักงานเชิญพระบรมโกศเทียบเกรินบันไดนาค เชิญพระบรมโกศขึ้นสู่พระมหาพิชัยราชรถ โดยเกรินบันไดนาค เจ้าพนักงานคุมขบวนร้วกรับเตรียมเคลื่อนริ้วขบวนที่ 2

ริ้วขบวนที่ 2 เชิญพระบรมโกศโดยพระมหาพิชัยราชรถ เคลื่อนไปตามถนนสนามไชย ถนนราชดำเนินใน เข้าสู่ท้องสนามหลวง และเคลื่อนเข้ามณฑลพระราชพิธี เมื่อเคลื่อนพระมหาพิชัยราชรถถึงท้องสนามหลวงแล้ว เจ้าพนักงานเชิญพระบรมโกศสู่ราชรถรางปืน เจ้าพนักงานคุมขบวนร้วกรับเตรียมเคลื่อนริ้วขบวนที่ 3

ริ้วขบวนที่ 3 เชิญพระบรมโกศโดยราชรถรางปืน เวียนอุตราวัฏรอบพระเมรุมาศ 3 รอบ พระราชาคณะนั่งเสลี่ยงกลีบบัวพระสวดพระอภิธรรมนำขบวน ตามด้วยราชรถทรงพระบรมโกศ และพระบรมวงศานุวงศ์เสด็จพระราชดำเนินตาม เมื่อเวียนพระเมรุมาศครบ 3 รอบแล้ว เชิญราชรถรางปืนเทียบพระเมรุมาศด้านทิศใต้ เชิญพระบรมโกศสู่พระจิตกาธานภายในพระเมรุมาศโดยเกรินบันไดนาค เมื่อเชิญพระบรมโกศถึงพระเมรุมาศแล้ว เจ้าพนักงานเปลื้องพระโกศทองใหญ่และประกอบพระโกศไม้จันทน์

ในช่วงเย็นเป็นพระราชพิธีถวายพระเพลิงพระบรมศพ สมเด็จพระเจ้าอยู่หัวเสด็จพระราชดำเนินพร้อมด้วยพระบรมวงศานุวงศ์ ถวายพระเพลิงพระบรมศพและถวายบังคมพระบรมศพ จากนั้น พระสงฆ์ สามชิกราชสกุล และข้าราชการ ขึ้นถวายดอกไม้จันทน์บนพระเมรุมาศ

จากนั้นในช่วงค่ำ สมเด็จพระเจ้าอยู่หัวเสด็จพระราชดำเนิน พร้อมด้วยพระบรมวงศานุวงศ์ เสด็จพระราชดำเนินยังพระเมรุมาศ เจ้าพนักงานพระราชพิธีทูลเกล้าฯ ถวายมะพร้าวท้อพ้าขาว แล้วทรงสรงน้ำมะพร้าวแก้วที่พระบรมโกศ ถวายพระเพลิงพระบรมศพ จากนั้นพระบรมวงศานุวงศ์ถวายพระเพลิงพระบรมศพในคืนนี้มีการแสดงมหรสพสมหลวงโภช ตั้งแต่เวลา 18.00 น. จนถึง 6.00 น. ของวันที่ 27 ตุลาคม

อ้างอิง

- กรมศิลปากร. กองวรรณกรรมและประวัติศาสตร์. เครื่องประกอบพระอิสริยยศราชยาน ราชรถ พระเมรุมาศ งานพระราชพิธีถวายพระเพลิงพระบรมศพ สมเด็จพระศรีนครินทราบรมราชชนนี วันอาทิตย์ที่ 10 มีนาคม 2539. กรุงเทพฯ : อัมรินทร์ พรินตติ้ง แอนด์ พับลิชชิ่ง จำกัด (มหาชน), 2539
- กรมศิลปากร. หอจดหมายเหตุแห่งชาติ. จดหมายเหตุงานพระบรมศพสมเด็จพระศรีนครินทราบรมราชชนนี เล่มที่ 2. กรุงเทพฯ, 2541.
- กระทรวงวัฒนธรรม โดยกรมศิลปากร. คำศัพท์ที่เกี่ยวข้องกับงานพระราชพิธีพระบรมศพ พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช ฉบับปรับปรุง. นครปฐม : บริษัท สุวรรณภูมิ เออีทีเจ จำกัด, 2559.
- กลุ่มประชาสัมพันธ์ สำนักงานปลัดกระทรวงวัฒนธรรม. พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช. กรุงเทพฯ, 2559.
- นันทพร อยู่มี. ธรรมเนียมพระบรมศพ และพระศพเจ้านาย. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ : มติชน, 2559
- มหาวิทยาลัยมหิดล. หอสมุดและคลังความรู้มหาวิทยาลัยมหิดล. (2556). ความทรงจำแห่งมหาวิทยาลัยมหิดล. นครปฐม : ฝ่ายจดหมายเหตุและพิพิธภัณฑ์.
- ขบวนพระบรมราชอิสริยยศ. (2560). [ออนไลน์]. แหล่งที่มา : <http://www.kingrama9.th/Honor>. (วันที่สืบค้น 24 สิงหาคม 2560).
- ศูนย์ข้อมูลข่าวสารงานพระบรมศพพระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช. (2560). [ออนไลน์]. แหล่งที่มา : <https://www.facebook.com/informationcenter.for.kingrama9/>. (วันที่สืบค้น 27 สิงหาคม 2560).

ขอบคุณภาพจาก

- กองสถาปัตยกรรม กรมศิลปากร
- สำนักช่างสิบหมู่ กรมศิลปากร
- สำนักพระราชวัง
- ศูนย์ข้อมูลข่าวสารงานพระบรมศพพระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช เว็บไซต์ : www.kingrama9.th Facebook : www.facebook.com/informationcenter.for.kingrama9

● พระราชพิธีถวายพระเพลิงพระบรมศพ (ต่อ) ●

ริ้วขบวนที่ ๔

งานพระราชพิธี วันที่ ๒๗ ตุลาคม ๒๕๖๐

วันศุกร์ที่ 27 ตุลาคม 2560 พระราชพิธีเก็บพระบรมอัฐิ ณ พระเมรุมาศ ท้องสนามหลวง
ในเวลาเช้า เป็นการเก็บพระบรมอัฐิ สมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ทรงทอดผ้าไตร ทรงเก็บพระบรมอัฐิ
เจ้าพนักงานเชิญพระโกศพระบรมอัฐิประดิษฐานในบุษบกแว่นฟ้า ณ พระที่นั่งทรงธรรม ถวาย
ภัตตาหารสามหาบแด่พระสงฆ์ 6 รูป ทรงทอดผ้าสดับ ปกรณ์พระบรมอัฐิ แล้วถวายเครื่องสังเค็ด
งานพระราชพิธีถวายพระเพลิงพระบรมศพ จากนั้นเป็นการเชิญพระโกศพระบรมอัฐิเข้าสู่พระบรม
มหาราชวังในริ้วขบวนที่ 4

ริ้วขบวนที่ 4 เชิญพระบรมอัฐิโดยพระที่นั่งราชนทรยาน และพระบรมราชสรีรางคารโดย
พระที่นั่งราชนทรยานน้อย ประดิษฐาน ณ พระบรมมหาราชวัง โดยตั้งขบวนที่หน้าพระที่นั่ง
ทรงธรรม เคลื่อนขบวนพระบรมราชอิสริยยศเข้าสู่พระบรมมหาราชวัง ทางประตูวิเศษไชยศรี
พระที่นั่งราชนทรยานน้อยเชิญพระบรมราชสรีรางคารแยกเข้าวัดพระศรีรัตนศาสดาราม พระที่นั่ง
ราชนทรยานเคลื่อนขบวนไปเทียบที่เกยพระที่นั่งอาภรณ์ภิโมกข์ปราสาท โดยมีพระบรม
วงศานุวงศ์ตามเสด็จ จากนั้นเชิญพระโกศพระบรมอัฐิเข้าสู่พระที่นั่งดุสิตมหาปราสาท

ริ้วขบวนที่ ๕

งานพระราชพิธี วันที่ ๒๙ ตุลาคม ๒๕๖๐

วันเสาร์ที่ 28 ตุลาคม 2560 พระราชพิธีบำเพ็ญพระราชกุศลพระบรมอัฐิ ณ พระที่นั่งดุสิต
มหาปราสาทการพระราชพิธีนี้จะมีการเชิญพระบรมโกศพระบรมอัฐิ สมเด็จพระบรมราชบุพการี
บนพระแท่นราชบัลลังก์ประดับมุก และพระพุทธรูปประจำพระชนมวาร สมเด็จพระบรมราชบุพการี
บนพระแท่นมณฑลประดับมุก พระสงฆ์สวดพระพุทธรูปมนต์ ทรงทอดผ้าไตร พระสงฆ์สดับปกรณ์
พระบรมอัฐิและพระอัฐิสมเด็จพระบรมราชบุพการี

วันอาทิตย์ที่ 29 ตุลาคม พุทธศักราช 2560 พระราชพิธีเชิญพระโกศพระบรมอัฐิขึ้น
ประดิษฐานบนพระวิมาน ณ พระที่นั่งจักรีมหาปราสาท และพระราชพิธีบรรจุพระบรมราช
สรีรางคาร ณ วัดราชบพิธสถิตมหาสีมาราม และวัดบวรนิเวศวิหาร

ริ้วขบวนที่ ๖

งานพระราชพิธี วันที่ ๒๙ ตุลาคม ๒๕๖๐

ริ้วขบวนที่ 5 เชิญพระบรมอัฐิโดยพระที่นั่งราชนทรยาน จากเกยพระที่นั่งอาภรณ์ภิโมกข์
ปราสาทไปยังพระที่นั่งจักรีมหาปราสาท เชิญเชิญพระโกศพระบรมอัฐิขึ้นประดิษฐาน ณ พระวิมาน
ชั้น 3 พระที่นั่งจักรีมหาปราสาททองคำกลาง โดยมีพระบรมวงศานุวงศ์ตามเสด็จ

ริ้วขบวนที่ 6 เชิญพระบรมราชสรีรางคาร จากวัดพระศรีรัตนศาสดารามโดยรถยนต์พระที่นั่ง
ออกจากพระบรมมหาราชวัง ทางประตูวิเศษไชยศรี ไปยังวัดราชบพิธสถิตมหาสีมารามโดยมี
กองทหารม้ารักษาพระองค์นำขบวน เมื่อบรรจุพระบรมราชสรีรางคาร ณ วัดราชบพิธสถิต
มหาสีมาราม เป็นที่เรียบร้อยแล้ว เคลื่อนขบวนต่อไปยังวัดบวรนิเวศวิหาร เพื่อบรรจุพระบรม
ราชสรีรางคารอีกแห่งหนึ่ง

อ้างอิง

กรมศิลปากร. กองวรรณกรรมและประวัติศาสตร์. เครื่องประกอบพระอิสริยยศราชยาน ราชรถ พระเมรุมาศ งานพระราชพิธีถวายพระเพลิงพระบรมศพ สมเด็จพระศรีนครินทราบรมราชชนนี วันอาทิตย์ที่ 10 มีนาคม 2539. กรุงเทพฯ : อัมรินทร์ พรินตติ้ง แอนด์ พับลิชชิ่ง จำกัด (มหาชน), 2539

กรมศิลปากร. หอจดหมายเหตุแห่งชาติ. จดหมายเหตุงานพระบรมศพสมเด็จพระศรีนครินทราบรมราชชนนี เล่มที่ 2. กรุงเทพฯ, 2541.

กระทรวงวัฒนธรรม โดยกรมศิลปากร. คำศัพท์ที่เกี่ยวข้องกับงานพระราชพิธีพระบรมศพ พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช ฉบับปรับปรุง. นครปฐม : บริษัท สุวรรณภูมิ เฮอริเทจ จำกัด, 2559.

กลุ่มประชาสัมพันธ์ สำนักงานปลัดกระทรวงวัฒนธรรม. พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช. กรุงเทพฯ, 2559.

นันทพร อยู่มั่งมี. ธรรมเนียมพระบรมศพ และพระศพเจ้านาย. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ : มติชน, 2559

มหาวิทยาลัยมหิดล. หอสมุดและคลังความรู้มหาวิทยาลัยมหิดล. (2556). ความทรงจำแห่งมหาวิทยาลัยมหิดล. นครปฐม : ฝ่ายจดหมายเหตุและพิพิธภัณฑ์.

ขบวนพระบรมราชอิสริยยศ. (2560). [ออนไลน์]. แหล่งที่มา : <http://www.kingrama9.th/Honor>. (วันที่สืบค้น 24 สิงหาคม 2560).

ศูนย์ข้อมูลข่าวสารงานพระบรมศพพระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช. (2560). [ออนไลน์]. แหล่งที่มา : <https://www.facebook.com/informationcenter.for.kingrama9/>. (วันที่สืบค้น 27 สิงหาคม 2560).

ขอบคุณภาพจาก

- กองสถาปัตยกรรม กรมศิลปากร

- สำนักช่างสิบหมู่ กรมศิลปากร

- สำนักพระราชวัง

- ศูนย์ข้อมูลข่าวสารงานพระบรมศพพระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช เว็บไซต์ : www.kingrama9.th Facebook : www.facebook.com/informationcenter.for.kingrama9